

REMÉNY A RETTENETBEN

József Attila ünneppé nyilvánított születésnapja ürügyén általában felerősödik a költészet sorsáért aggódók bangja, némelyek megnyilvánulásaiából viszont kellően meg nem alapozott optimizmus érzékelhető. Végletekről lévén szó, nyilván egyiknek sincs igaza, pontosabban: mindkettő részgazságokat hirtet csupán. Ennek következtében meglehetősen fura helyzet alakult ki. A költészetet ugyanis sokan régóta „temetgetik”, mégis folyton újrateremti önmagát, ami látszólag a versirodalom jövőjében bizakodókat igazolja. Csak hogy az újrateremtődés csodája, a költészetben megjelenített szépségek és szörnyűségek iránt az olvasók többsége manapság érzéketlenebb, mint bármikor az idők folyamán, ami magával vonja az érdeklődés csökkenését. Az okok firtatása új, elfogulatlanul elemző tanulmányok témája lehetne, az aggódók mindenestre a nagyarányú csökkenésre alapozzák érveiket.

Van-e középút a probléma megítélésében? Mániákus keresgélés helyett kézenfekvőnek tűnik az „aggódó bizalom” álláspontjának kialakítása, méltányolva mindkét vélet igazságocskáit, azok szervesüléseivel alkotva bitelesebb valóságképet. Szerintem ezt kellene tennünk, már csak azért is, mert a kétségtelenül aggasztó jelenségek mellett vannak reményt ígérő jelek is, amelyeknek jelentőségét badarság lenne túlbecsülni és/vagy figyelmen kívül hagyni; „csak” számolni kell velük.

Pátriánknál maradvá például azzal, hogy iskoláinkban és azokon kívül soha annyi versmondó verseny nem volt, mint az utóbbi bő másfél évtizedben, és egy-egy jó szavulat igazi élmény; az egyik budapesti színművész versműsorával, amelyet falumban egy év alatt csaknem telt ház előtt kétszer, a szomszédos, kettőszázvalahány lakosú kisközségben szintén nagyszámú közönség előtt adott elő; vagy a beregvidéki tanárnővel, aki felnőttek számára meghirdetett szavulóversenyen első „nekifutásra” második helyezést ért el, és alapos megfontolás után önálló versműsört tervez, amellyel „tájélni” készül. Talán bízhatunk abban, hogy magyarszervezeteink valamelyike hajlandó támogatni a kezdeményezést.

Meggyőződésem, hogy a vészjeleket zsolozsmázók és a vakhítűen bizakodók hangzavarában, a kulturális igénytelenség okozta rettenetben okunk, szükségünk van a csendes, szívósan-tevékeny reményre.

NAGY ZOLTÁN MIHÁLY